

Ympäristöministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövahinkorahastosta

Ympäristöministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövahinkorahastosta. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hankkeen tavoitteita yleisesti kannatettavina.

Vakuutustoiminta määritellään usein siten, että jokin taho ottaa vastatakseen toista kohtaavan ennalta arvaamattoman vahingon tai muun tapahtuman maksua vastaan. Tärkein vakuutustoimintaa koskeva EU-säädös on ns. Solvenssi II –direktiivi. Direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu hyvin pienet vakuutusyritykset, joiden kohdalla mm. vuotuinen bruttovakuutusmaksutulo ei ylitä 5 miljoonaa euroa. Vakuutusyhtiölain soveltamisala on kuitenkin laajempi kuin Solvenssi II -direktiivin, sillä soveltamisalaan kuuluvat muun muassa myös sellaiset pienet vakuutusyhtiöt, joita direktiivi ei koske. Laissa tällaisille vakuutusyhtiöille on kuitenkin annettu joitakin helpotuksia vakuutusyhtiöiden hallinnointiin liittyvistä velvoitteista. Käytännössä siis Suomessa Solvenssi II direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä on päädytty siihen periaatteeseen, että kaikki vakuutustoiminta tulisi pääasiassa vakuutusyhtiölain piiriin hyvin samanlaisin säännöin. Ympäristövahinkorahastossa on vakuutustoimintaa muistuttavia elementtejä, kuten esimerkiksi maksun osittainen riskivastaavuus. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan Finanssivalvontaa tulisi kuulla siitä, onko ympäristövahinkojen korvaamista lakiluonnoksessa ehdotetulla tavalla pidettävä vakuutustoimintana. Luonnoksesta hallituksen esitykseksi ei ilmene, että näin olisi jo tehty.

Nykyinen ympäristövahinkovakuutus on ns. claims made –tyyppinen vakuutus, joka kattaa vakuutuskauden aikana vakuutusyhtiölle ilmoitetut vahingot. Uudesta ympäristövahinkorahastosta korvataan puolestaan lain voimaantulon jälkeen sattunut vahinko. Siirtymäsäännöksissä ehdotetaan ns. extended reporting period –tyyppistä ratkaisua, jolloin ympäristövahinkovakuutukseen voitaisiin tehdä vahinkoilmoituksia vielä kolmen vuoden ajan uuden ympäristövahinkorahastolain voimaantulosta. On ymmärrettävää, että vakuutusyhtiöiden ympäristövahinkovakuutusta koskeville vastuille on saatava selkeä päättymispiste. On kuitenkin huomattava, että jos vahinko sattuu ennen uuden lain voimaantuloa mutta se havaitaan vasta kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen, vahinkoa ei korvata kummastakaan järjestelmästä. Tämän tulisi ilmetä hallituksen esityksestä selkeämmin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Lakiehdotuksen 17 §:ssä ehdotetaan, että yhdestä korvattavasta tapahtumasta maksetaan korvauksia enintään 30 miljoonaa euroa. Luonnolliselle henkilölle maksetaan korvaus, jos korvauksen määrä ylittää 500 euroa. Oikeushenkilölle maksetaan korvaus, jos korvauksen määrä ylittää 5000 euroa.

Ilmeisesti toisessa momentissa tarkoitetaan sitä, että luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle ei korvata vahinkoa lainkaan, jos vahingon suuruus on alle 500 euroa tai vastaavasti alle 5000 euroa. Jos vahinko on mainittua rajaa suurempi, se korvataan täysimääräisesti. Tällaista ns. ehdollista omavastuuta ei yleensä enää käytetä. Jos vahinko luonnollisen henkilö kohdalla on esim. 501 euroa, korvataan vahinko täysimääräisesti. Jos vahinko on esim. 499 euroa, ei vahinkoa korvata lainkaan, vaan vahinkoa kärsinyt joutuu hakemaan korvauksen oikeusteitse, mihin liittyy huomattava kuluriski. Yksityiskohtaisissa perusteluissa ei mitenkään avata, miksi tällaista pidetään perusteltuna. Koska kyse on vastuuvakuutuksen tyyppisestä järjestelystä, voidaan vahinkoa kärsineelle asetettava omavastuuta lisäksi pitää kyseenalaisena. Pykälässä tai sen yksityiskohtaisissa perusteluissa ei myöskään oteta kantaa siihen, kuinka toimitaan, jos korvauksen enimmäismäärä ylittyy.

Lakiehdotuksen 6 §:n mukaan, jos toiminta sijoittuu useampaan kuin yhteen liitteessä 1 tarkoitettuun maksuluokkaan, vuosittainen ympäristövahinkomaksu on suoritettava suurinta maksua vastaavan maksuluokan mukaisesti.

Jos toiminta sijoittuu useampaan kuin yhteen maksuluokkaan, olisi luonnollisempaa ajatella, että maksu määrättäisiin sen perusteella, miten toiminta jakautuu eri maksuluokkiin.

Kansliapäällikön sijaisena
osastopäällikkö

Kari Hakari

Hallitussihteeri

Milla Mustamäki

Jakelu YM Ympäristöministeriö

VN/11745/2019-STM-72

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: